

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/492/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

16/2016. (II. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2015. október 5-én előterjesztett **panaszát** a 2016. február 4-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság illetékes kerületi Rendőrkapitányság (továbbiakban: illetékes kerületi rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2015. október 5-én, szóban a Testület Panaszirodáján adta elő panaszát, a vele szemben 2015. szeptember 22-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előzményként előadta, hogy korábban sógornőjénél lakott, Budapest Cs. utca 16-18. sz. alatti ingatlanban. A sógornője édesanyjánál voltak a panaszosnak holmijai, a Budapest K. utca 11. sz. alatt. De a panaszos személyes holmijai, illetve elektronikai cikkek (laptop, telefon) az ingatlanból eltűntek. 2015. szeptember 22-én azért ment el a sógornője munkahelyére, hogy felelősségre vonja, hova tűntek ezek az ingóságok. 2015. szeptember 22-én bement abba az üzletbe, ahol a sógornője dolgozik. A sógornője neki támadt a panaszosnak és valaki az üzletből (lehet, hogy az üzletvezető, ezt a panaszos nem tudta megmondani) kihívta a rendőröket. A panaszost az üzletvezető kidobta az üzletből, aki azonban az ajtó előtt maradt, illetve abba bele is rúgott.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszoshoz körülbelül 10 rendőr érkezett ki az üzlet elé, és egy „szakállas, nagydarab rendőr” a kezét hátracsavarta, majd egy szekrénynek neki nyomta a rendőr (szegycsontja megsérült) és nem engedte, hogy a panaszos igazolja magát. Ezt követően a panaszost bal belső bokán rúgta. A személyi igazolványát és lakcím kártyáját átadta a rendőröknek önként a panaszos. A rendőrök nem közölték az intézkedés célját és az illetékes kerületi kapitányságra bevitték szolgálati gépkocsival. A beszállítás pár percig tartott. A rendőrök egyenruhában voltak, de a panaszos nem jegyezte meg az őt bántalmazó rendőr azonosítóját, csak a fenti személyleírást tudta adni.

A kapitányságon a panaszos mondta a „szakállas rendőrnek”, hogy fel fogja jelenteni, de a rendőr erre nem reagált. A panaszossal szemben ruházat-és csomagátvizsgálat foganatosítottak. A panaszos kért vizet, ami a táskájában volt egy palackban (egy ilyen üveg víz mindig szokott lenni a panaszosnál), de nem kapott, és mivel a panaszos azt mondta, hogy „nyugodjanak meg, nincs benne mérge”, a panaszost megbilincseltek hátra helyzetben. A panaszos keze megkékült, és készült róla látlelet. Utóbb megszagolták a palack tartalmát és engedték, hogy igyon a vízből. Elhelyezték fogdán, de az mindössze 5-6 percig tartott, mert időközben mentőt is hívtak hozzá, ami hamarosan megérkezett. Beszállították a kórházba, a pszichiátriai osztályra. Ott azonban „fel sem vették”, egyből elbocsátották. A panaszos táskájában akkor több levél Frontin nevű nyugtató is volt egyébként. A látlelet készültével kapcsolatban a panaszos előadja, hogy 2015. szeptember 24-én elment az illetékes kerületi rendőrkapitányságra, hogy feljelentést tegyen sógornője ellen. Ott javasolta neki az előadó rendőr, hogy menjen el orvoshoz. Ennek hatására két nappal később ment el orvoshoz.

2) A panaszos a beadványához mellékelte a 2015. szeptember 22-én kelt igazolást az előállításról, mely szerint a panaszos 2015. szeptember 22-én 10 óra 35 perctől 2015. szeptember 22-én 11 óra 25 percig személyi szabadságot korlátozó intézkedés miatt az illetékes kerületi rendőrkapitányság épületében tartózkodott. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése, panaszja nem keletkezett.

3) A panaszos beadványához mellékelte a 2015. szeptember 28-án kelt ambuláns lapot, mely a következőket tartalmazza.

A panaszos elmondása szerint, 2015. szeptember 22-én rendőri intézkedés közben a mellkasa, jobb bokája, illetőleg jobb keze sérült. Az ambuláns lap szerinti felvételi állapot közepesen fejlett, sovány nő. A fejen, nyakon külsérelmi nyom nem látható, koponya boltozatai épek, impresszió nem tapintható, arcközép stabil, az orbiták peremén lépcsőképződés nem tapintható, az orr nyomásra nem érzékeny, a szájnyitás szabad. A nyaki gerinc mozgásai szabadok, fájdalomtalanok, teljesek. A mellkas részarányos, stabil, nyomásérzékenységet a sternum bal oldalán jelez, mko tüdő felet átlélegzi, ritmusos szív működés. Has, medence puha betapintás, kóros resistencia, nyomás érzékenység nincs. Máj nem elérhető, lép nem tapintható, a medence stabil, nyomásérzékenységet nem jelez. Az idegrendszer éber, orientált, tájékozódó vizsgálatnál durva org.neur. eltérés nélkül. Vegetatívuma stabil. A végtagokon külsérellem nem látható, a jobb kéz II-es metacarpus felett nyomásérzékenység, a jobb csukló mozgása fájdalmas, a bal belboka felett nem friss suffusio, enyhe nyomásérzékenység, a boka mozgásai szabadok, szalagok tartanak, az Achilles ín lefutása folytonos, a sarokcsont és az V-ös metatarsus basis panaszmentes, distalisan KÉM zavar nincs, kímélve sántít.

Az ambuláns lap szerinti diagnózis Contusio sterni, contusio mani dex, contusio reg mal med sin.

A 2015. szeptember 28-án végzett röntgen diagnosztika szerint, a mellkason aktuális kóros eltérés nincs, htx, ptx nem látható, Sternum fractura nem látható, jobb kezén fractura nem látható, bal bokán fractura nem látható.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult az illetékes kerületi rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) K. A. r. őrnagy., osztályvezető 2015. november 4-én kelt jelentésében az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a panasszal kapcsolatban két bejelentéssel rendelkeznek.

Az első eset adatlap szerint T. A. 2015. szeptember 22-én 17 óra 44 perckor segélyhívó számon keresztül bejelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányság ügyeletére, mely szerint Budapest, T. út 9. szám alatt lévő üzletben atrocitás történt. Egy hölgyet (a panaszos) előállítottak a rendőrök. A bejelentő elmondása szerint most is megjelent a hölgy az üzlet környékén. Ott van a helyszínen. A bejelentő szerint várja a kolléganőjét, akivel az atrocitás történt. A bejelentő rendőri intézkedést szeretne a helyszínen. A járőr felvette a kapcsolatot a bejelentővel, illetőleg a panaszossal, akit figyelmeztettek, és elment a helyszínről, mivel már délelőtt is volt ellene intézkedés.

A második eset adatlap szerint, B. A. 2015. szeptember 22-én 18 óra 31 perckor segélyhívó számon keresztül bejelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányság ügyeletére, mely szerint Budapest Cs. utca 16. szám előtt a bejelentő elmondása szerint a sógornőjét, a panaszost bevitték a rendőrkapitányságra, de már ki is engedték. A bejelentő azt állította, hogy a fenti címen ollóval fenyegetőzik a kapuban. A hívás közben a panaszos távozott a helyszínről, mert meghallotta, hogy a bejelentő telefonál, azonban a bejelentő úgy véli, hogy biztosan vissza fog menni a helyszínenre, ezért rendőri intézkedést kér. A bejelentő hazaért, és azt mondta, hogy ha odamegy a panaszos, akkor kéri az intézkedést.

A jelentés szerint az eset adatlap alapján egy egységet küldtek a helyszínre.

2) K. G. r. őrm. 2015. szeptember 22-én készítette el jelentését a kifogásolt rendőri intézkedésről, mely az alábbiakat tartalmazza.

A rendőri jelentés szerint K. G. r. őrm. 2015. szeptember 22-én 10 óra 35 perckor a panaszossal szemben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés 1) pont szerinti igazoltatást, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogást, valamint az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy ruházatának átvizsgálását foganatosította. A személyi szabadság korlátozásának helye Budapest, M. utca 7. szám alatti helyen.

A jelentés alapján kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a panaszossal szemben.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény szerint, K. G. r. őrm. a fenti napon szolgálata teljesítése során 10 óra 35 perckor a Budapest M. u. 7 szám alatt lévő üzlet előtt arra lett figyelmes, hogy egy nő (a panaszos) az üzlet ajtaját rugdossa, hangosan kiabál és be akar menni az üzletbe. K. G. r. őrm. kiszállt a szolgálati személygépkocsiból, és a panaszos felé indult. K. G. r. őrm. felszólította a panaszost a cselekménye abbahagyására, azonban annak nem tett eleget, rúgta az ajtót továbbra is, majd egyensúlyát elvesztve a járdára esett. Ekkor K. G. r. őrm. odament a panaszoshoz, és testi kényszer alkalmazása nélkül megfogta a karját és az ajtótól odébb kísérte. K. G. r. őrm. hangsúlyozza, hogy testi kényszer alkalmazására nem volt szükség. Mind ezután a panaszost igazoltatásra szólította fel, melynek eleget tett. Majd a panaszos elmondta, hogy a sógornője, aki az üzletben dolgozik meglopta. Ezt akarta vele megbeszélni, azonban a panaszos sógornője nem állt vele szóba, ezért egyszer megütötte, ezt követően kitétek az üzletből, mely közben az ajtóban beleütötte a kezét, ami nem sérült meg. A panaszos mindenképp vissza akart menni az üzletbe, mert állítása szerint a sógornője meglopta.

K. G. r. őrm. jelentése szerint a panaszos szemel láthatóan zavart volt, K. G. r. őrm. kérdésére elmondta, hogy kezelték a pszichiátrián, a fenti napon is vett be 5 db frontin tablettát.

Ezután K. G. r. őrm. felvette a kapcsolatot az üzletben B. A.-val, aki elmondta, hogy a panaszos valóban rokona, és nem hagyja őt békén, mivel mindig meggyanúsítja lopással. B. A. megjegyezte azt is, hogy a panaszos pszichiátrián kezelt. A fenti napon a panaszos 10 óra 30 perckor bement az üzletbe és kérdőre vonta B. A.-t, hogy hol van a laptopja, biztos eladta. B. A. próbálta megnyugtatni, azonban a panaszos egy ízben a jobb szeme alatt ököllel megütötte. B. A.-nak sérülése nem keletkezett, mert a fejét el tudta húzni. Ezután az üzletvezető T. A. a panaszost kitolta az üzletből, a panaszos erre rugdosni kezdett. Mikor sikerült kitolnia a panaszost az üzletből, a panaszos kiabálni kezdett, és az ajtót rugdosta. A fentieket látta V. I. pénztáros.

A jelentés szerint az esetet az üzlet kamerája rögzítette, de K. G. r. őrm. visszanezteni nem tudta. T. A. elmondta, hogy a felvételeket 7 napig őrzik, és tőle lehet kérni.

A jelentés alapján mind 3 személy elmondta, hogy a panaszos cselekménye bennük félelmet és megbotránkozást keltett. Mind ezután K. G. r. őrm. közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt elfogja és az illetékes rendőrkapitányságra előállítja. Ezután a panaszost sérülés- és panaszmentesen előállította, majd az előállító egységen elhelyezte. A panaszos a befogadásakor közölte, hogy ha befogadása megtörtént öngyilkos lesz. K. G. r. őrm. a TIK központon keresztül mentőt kért. A mentő 11 óra 20 perckor érkezett meg a kapitányságra T. Zs. m. ápoló vezetésével. A panaszost megvizsgálta, majd a toxikológiára szállította. A panaszos őrzésére és kísérésére nem volt szükség. A panaszos ... telefonszámon elérhető, így a fenti cselekmény miatt kihallgatása a későbbiek folyamán is végrehajtható.

K. G. r. őrm. megjegyezte, hogy az intézkedésnél végig jelen volt H. V. r. szds. is.

3) A rendőrség mellékelte az elfogás végrehajtásának tárgyában készült, parancsnoki kivizsgálásról szóló 2015. szeptember 22-én kelt határozatot.

H. V. r. szds. VII. kerületi szolgálatparancsnok megállapítása szerint, az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján végrehajtott igazoltatás, illetőleg az Rtv. 33.§ (1) bekezdés a) pont alapján

szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogás alkalmazása jogszerű, illetőleg szakszerű volt. Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében foglalt arányosság követelményének megfelelt az igazoltatás, valamint az elfogás.

4) K. G. r. őrm. a 2015. szeptember 22-én kelt jelentését a Testület megkeresése alapján 2015. november 5-én kelt jelentését az alábbiakkal egészítette ki.

Az intézkedés célja a garázda jellegű cselekmény megszakítása volt. K. G. r. őrm. saját észlelése alapján kezdte meg az intézkedést a panaszossal szemben. K. G. r. őrm. szolgálati fellépése kapcsán azt jelentette, hogy felszólította a panaszost jogsértő cselekményének abbahagyására, közölte vele, hogy intézkedés alá vonja. Amikor elfogta, közölte vele, hogy garázdaság vétségének elkövetése miatt előállítja. A jelentés szerint az intézkedés során 3 fő rendőr volt jelen, majd időközben (nem küldésre) megjelent kb. 5-6 közterület felügyelő, azonban ők nem intézkedtek. A panaszos együttműködő volt, így nem volt szükség bilincs, illetőleg testi kényszer alkalmazására. A panaszos garázdaság vétsége miatt lett előállítva, melyről tájékoztatva lett. A mentők elszállították a panaszost a toxikológiára, mivel elmondása szerint 5 db nyugtatót vett be, és az előállító egységben kijelentette, hogy öngyilkos lesz. A panaszost így nem hallgatták meg, a későbbiekben idézik. A panaszos előállítása 2015. szeptember 22-én 10 óra 35 perctől 11 óra 25 percig tartott. K. G. r. őrm. jelentése szerint a panaszossal szemben nem alkalmazott testi kényszert, mivel arra nem volt szükség, továbbá kezeit nem csavarta hátra, karja testi kényszer alkalmazása nélkül lett megfogva.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy előállították, illetőleg bilincset alkalmaztak vele szemben, oly módon, hogy a keze megkékült. Ezen kívül a rendőri intézkedés során az egyik rendőr a panaszos kezeit hátra csavarta, majd egy szekrényhez nyomta, és bokán rúgta, melyek eredményeként a panaszosnak sérülése keletkezett. Végezetül kifogásolta, hogy a rendőrök nem közölték az intézkedés célját, illetőleg hogy vele szemben 10 rendőr intézkedett.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogát, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) A jogalap vonatkozásában az alábbi következtetésre jutott a Testület.

A rendőrségi tájékoztatása szerint a panaszosokat az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján állították elő.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Jelen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kell állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszosokkal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e a „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszosok részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszosok elkövették-e a bűncselekményt, avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszosokkal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokban egyöntetűen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 339. § -ába ütköző garázdaság vétségét jelölte meg az előállítás foganatosításának alapjául szolgáló bűncselekményként.

339. § (1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot

- a) csoportosan,
- b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva,
- c) fegyveresen,
- d) felfegyverkezve vagy
- e) nyilvános rendezvényen követik el.

Jelen ügygel kapcsolatban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a helyszínen jelen lévő rendőr saját észlelése, nevezetesen az, hogy a rendőrség látta, hogy a panaszos az üzlet ajtaját rugdossa, mely közben kiabált. Ennek érdekében az intézkedő rendőr odament a panaszoshoz, majd felszólította a jogsértő cselekmény abbahagyására, azonban a panaszos ennek nem tett eleget, tovább folytatta jogsértő cselekményét. Ezt követően a rendőr igazoltatta a panaszost, majd meghallgatta. Ezt követően a rendőr felvette a kapcsolatot az

üzletben tartózkodó B. A.-val, aki elmondta, hogy a panaszos aznap bement az üzletbe, hogy kérdőre vonja, majd egyszer arcon ütötte. A rendőrség által észlelt cselekmény a garázdaság bűncselekményének gyanújának a felvetésére is egyaránt alkalmas volt. Ezért a gyanú megalapozása, gyengítése, vagy esetleges kizárása érdekében indokoltá vált a gyanúsítottal szemben, így panaszossal szemben is további érdemi cselekmények foganatosítása. Így a Testület álláspontja szerint önmagában rendőrség észlelése alkalmas volt arra, hogy felvesse a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanút, amelyet a helyszínen lévő személyek többségének egybehangzó nyilatkozatai a garázda magatartást illetően tovább erősítettek. Ezen körülményekre tekintettel a Testület igenlő választ adott arra a kérdésre, hogy a panaszossal szemben felmerülhetett olyan bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, amely indokoltá tette a vele szembeni további intézkedést, amelyet előállítás keretén belül foganatosíthatott a rendőrség.

Ezután a Testületnek azt kellett megvizsgálnia és abban kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásához szükséges második, konjunktív elem (t. i. tettenérés) megvalósult-e.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A Testület véleménye szerint fennállt a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú, ezen felül az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazhatóságának a második, konjunktív eleme, t. i. tettenérés is megvalósult. A Testület által kialakított történeti tényállás szerint a rendőrség közvetlenül észlelte a bűncselekmény elkövetésének folyamatát, azt, ahogyan a panaszos a helyszínen az üzlet ajtaját kiabálva rugdossa, és rendőri felszólítást követően sem hagyott fel ezen cselekményével. Így a Testület következetes gyakorlata szerint megvalósult a folyamatos, szemmel kísérés, a nyomon követés, hiszen a cselekmények elkövetését a helyszínen tartózkodók rendőrök látták, így az elkövetés folyamata rekonstruálható volt. Tehát a rendőrség is a helyszínre érkezéskor konkrét bűncselekmény elkövetésére utaló folyamatot tapasztalhatott. Ezen körülményekre tekintettel a Testület álláspontja szerint fennállt a tettenérés lehetősége jelen ügy kapcsán, így az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjának mindkét feltétele a bűncselekmény elkövetésének gyanúja, valamint a tettenérés is egyaránt megvalósult. Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja kellő joggalappal szolgálat a panaszosok előállításához, így nem sérült a személyi szabadsághoz fűződő alapvető joguk.

Tekintettel a fentebb kifejtettekre a Testület megállapítása szerint, az előállítás tekintetében nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga.

b) A Testület a panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

Az előállításról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2015. szeptember 22-én 10 óra 35 perctől 2015. szeptember 22-én 11 óra 25 percig tartott. Tehát összesen 50 percen keresztül volt személyi szabadságot korlátozó intézkedés alatt a panaszos.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A panaszos előállításának időtartama alatt a rendelkezésre álló adatok, nyilatkozatok szerint, közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy milyen érdemi cselekményeket végeztek el a rendőrök. A panaszossal szemben a rendőrség 2015. szeptember 22-én 10 óra 35 perckor

kezdeményezett intézkedést, amelyet egyben előállításának kezdő időpontjaként határoztak meg. Az intézkedés során a panaszossal szemben Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pont szerinti igazoltatást, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogást, valamint az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy ruházatának átvizsgálását fogatosította. 10 óra 40 perckor a panaszost tájékoztatta az intézkedő rendőr az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról, ezt követően szállították be az illetékes rendőrkapitányságra. Az utazással eltöltött időtartam kapcsán a Testület a GoogleMaps program segítségével ellenőrizte az utazás időtartamára vonatkozó rendőrségi állítás valóság alapját, így a forgalomtól függően az intézkedés helyszíne és az illetékes rendőrkapitányság közötti út 1,4 km hosszú, mely a program szerint 4 - 5 perc alatt teljesíthető. Testület álláspontja szerint az utazás összesen kb. 4-5 perc közötti időt vehetett igénybe. Ezt követően a panaszost sérülés- és panaszmentesen átadták az illetékes rendőrkapitányságon. A panaszos befogadásakor jelezte, hogy ha a befogadása megtörtént öngyilkos lesz. Tekintettel a kijelentésére, illetőleg arra, hogy a rendőrség tudomására hozta, hogy aznap 5 db nyugtatót vett be, a rendőrség mentőt hívott a panaszoshoz. A mentő 11 óra 20 perckor érkezett a kapitányságra, majd megvizsgálták a panaszost, ezt követően a Budapest A. e. utca 7. sz. alatti toxikológiára szállították.

A panaszos személyi szabadságának korlátozásának idejébe – a Testület gyakorlata alapján – bele kell számítani azt az időtartamot is, amikor ténylegesen a rendőrségen tartózkodott. Így a panaszos 10 óra 25 perctől 11 óra 25 percig bizonyíthatóan a kapitányságon tartózkodott, azaz személyi szabadságában ténylegesen 10 óra 35 perctől 11 óra 25 percig volt korlátozva. Ez összesen 50 perces időintervallumot jelent, amely során érdemi cselekményt a panaszossal szemben a kapitányságra való átadást megelőzően kb. 15 percen keresztül hajtottak végre; majd ezt követően a panaszost a kapitányságra szállították és feltehetőleg 11 óra körül adták át sérülés- és panaszmentesen. A kapitányságon a szükséges dokumentációk elkészítését, kitöltését követően a rendőrök mentőt hívtak a panaszoshoz, mivel a rendőrség tudomására hozta gyógyszer hatása alatt áll, illetőleg közölte, hogy a befogadása után öngyilkos lesz. A mentő 11 óra 20 perckor érkezett meg a kapitányságra, ezt követően a panaszos kivizsgálása után elszállították a kórházba. Továbbá tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában is úgy nyilatkozott, hogy az előállító helyiségben pár percig tartózkodott. A Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadságának korlátozása jogszerű és arányos volt, hiszen ezen időtartamon belül érdemi cselekményeket hajtottak végre a panaszossal szemben és nem volt olyan „holtidő”, amikor a panaszos feleslegesen, bármiféle cselekmény fogatosítása nélkül tartózkodott volna a kapitányság épületében. Így erre tekintettel az előállítás időtartama kapcsán a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

Így a fentiekre tekintettel, a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás ideje kapcsán, hiszen az megfelelt az Rtv. 15. §-ában foglalt követelménynek.

3) A Testület ezt követően a panaszos bilincselésének körülményeit vizsgálta meg.

a) A bilincs jogalapja kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos állítása szerint a rendőrök a kapitányságon hátra helyzetben megbilincseltek a kezeit, melynek következtében a panaszos keze megkékült.

A rendőrség határozottan visszautasítja a panaszos állítását. A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a panaszossal szemben nem alkalmaztak bilincset, mivel a panaszos együttműködő magatartást tanúsított, így arra nem volt szükség.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat. A 48. § alapján továbbá a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. előírásait a Szolgálati Szabályzat egészíti ki. A jogszabály 39. § (1) bekezdése rögzíti, hogy „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan”. Ugyanezen törvényhely határozza meg azt, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása minek minősül: „a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevéleges ellenszegülést nem mutat; b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján igyekszik azt megakadályozni; c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre támad. Testi kényszer, vagy megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés a 40. § (1) bekezdése értelmében akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A bilincseléssel összefüggésben pedig a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésében példalózó jelleggel felsorolja, hogy az adott kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben kivel szemben indokolt:

- „a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilinc alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Testület jelen kifogás kapcsán olyan fokú ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség által közölt történeti tényállási elemek tekintetében, amelyet a rendelkezésére álló

korlátozott számú bizonyítási eszközével és a birtokában lévő csekély számú bizonyítékkal nem tudott feloldani, így nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panaszos által kifogásoltakban, hiszen nem tudott olyan történeti tényállást megállapítani, amelynek tükrében a kérdést megvizsgálhatta volna. Így a Testület csak arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján megállapította, hogy a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható a bilincselés kapcsán.

4) A Testület ezt követően a panaszos bántalmazására vonatkozó kifogását vizsgálta meg.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőrök az intézkedés során bántalmazták. Az egyik rendőr hátra csavarta a kezét, egy szekrénynek neki nyomta, mely következtében a szegycsontja megsérült. Ezt követően pedig a panaszost bal belső bokán rúgta.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos kifogását, mivel tájékoztatása szerint a panaszost nem bántalmazták, kezei nem lettek hátra csavarva, mivel karja testi kényszer nélkül lett megfogva. K. G. r. őrm. jelentése alapján, a panaszos a helyszínen az üzlet ajtaját rúgta, közben kiabált. K. G. r. őrm. felszólította, hogy hagyja abba jogsértő cselekményét, azonban a panaszos ennek nem tett eleget, tovább rúgta az üzlet ajtaját, majd elvesztette az egyensúlyát és a földre esett. Ekkor K. G. r. őrm. odament a panaszoshoz, és testi kényszer nélkül megfogta a karját, és az ajtótól odébb kísérte. A jelentésből az is kiderül, hogy a panaszos azt nyilatkozta az intézkedő rendőrnek, hogy azért ment az üzletbe, hogy a sógornőjével beszéljen, azonban ő nem volt hajlandó erre, így a panaszos egyszer arcon ütötte. Emiatt a panaszost kitették az üzletből, mely során az ajtóba beütötte a kezét. A jelentés szerint a panaszos a helyszínen zavart volt, közölte az intézkedő rendőrrel, hogy 5 db nyugtatót vette be aznap.

A panaszos beadványa kiegészítésében csatolta a 2015. szeptember 29-én rögzített ambulánslapot, melyben a megállapított diagnózis szerint a panaszos jobb kezének II-es metacarpus felett nyomásérzékenység, jobb csuklójának mozgása fájdalmas, a bal belboka felett enyhe nyomásérzékenység tapasztalható.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra

Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a panaszos és a rendőrség nyilatkozatára, valamint a rendelkezésére álló orvosi feljegyzésre támaszkodhatott.

Jelen esetben, a panaszos beadványában azt állítja, hogy sérüléseit az intézkedő rendőr okozta, azáltal, hogy kezeit hátra csavarta, szekrényhez szorította, majd bal belső bokán rúgta. Így a panaszos okozatiságot hozott a Testület tudomására a sérülése (mint eredmény) és a rendőr magatartása között. Emiatt – a panaszos álláspontja szerint – a rendőri intézkedés során bántalmazták őt. Ennek alátámasztására az intézkedés napját követő 7. napon – 2015. szeptember 29-én - készült orvosi vizsgálatról szóló dokumentumot a Testület rendelkezésére bocsátotta. Az ambuláns lapon, habár nem határozzák meg pontosan a sérülés keletkezésének a módját, mégis azt tartalmazza, hogy a panaszos jobb csuklója, bal bokája sérült. Azonban a rendőrség a panaszos állítását érdemben tagadta, cáfolta, tájékoztatása szerint a panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására, illetőleg nem bántalmazták a panaszost, kezeit nem csavarták ki. A panaszos miközben az üzlet ajtaját rúgta, egyensúlyvesztés közben elesett, ezt követően fogta meg a karját az intézkedő rendőr és kísérte odébb. A panaszos gyógyszer hatása alatt állt, a kapitányságon mentőt is hívtak hozzá, amely a kórház toxikológiai osztályára szállította. A Testület ezen körülményeket tényként kezelte, így véleménye szerint a panaszos jobb keze és bal bokája megsérült. A Testület megállapítása szerint sérelem a rendőri intézkedés során is keletkezhetett, azonban ez nem bizonyított, mivel a panaszos által csatolt ambuláns lap nem az intézkedés napján készült, hanem azt követő 7. napon, tehát a sérülés az intézkedés követően is bekövetkezhetett. A sérülés keletkezésének módja tekintetében azonban a Testület rendelkezésére bocsátott orvosi dokumentáció nem következetes, nem ad egy olyan előzményt, amely arra utalna, hogy bármely rendőr közrejátszott volna a panaszos sérülésének okozásában. Erre tekintettel, habár a panaszos valóban megsérülhetett az intézkedés során, az nem állapítható meg, hogy a sérülést ki okozta. Ugyanis elképzelhető, hogy a panaszos – állapotából kifolyólag – eleshetett, belerúghatott valamibe, neki mehetett valaminek, így akár a panaszos játszott közre a sérülés keletkezésében. Emellett egyértelműen nem zárható ki az sem, hogy a panaszos a sérüléseit az intézkedést követően szerezhetette, hiszen ez is elképzelhető. Azonban ezen körülményeket homály fedi, így a Testület véleménye szerint nem alakítható ki egy olyan okozati kapcsolat a sérülés keletkezése és a sérülés kiváltására vonatkozó magatartás között, amely megalapozná a rendőri bántalmazásra vonatkozó panaszt, így a Testület csak úgy határozhatott, hogy az okozatiság hiányára tekintettel a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezető testi épséghez való alapvető jogának a sérelme a rendőri bántalmazásra vonatkozó kifogás kapcsán nem megállapítható.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltóságából levezethető testi épséghez fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a rendőri bántalmazásra vonatkozó kifogás kapcsán

7) Végezetül a Testület megvizsgálta a rendőrök szolgálati fellépését érintő kifogásokat.

a) A panaszos sérelmezte azt, hogy vele szemben 10 rendőr intézkedett.

Az intézkedő rendőrök állítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés során 3 rendőr volt jelen, majd időközben megjelent kb. 5-6 közterület felügyelő, azonban ők nem intézkedtek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a rendőrség és a panaszos is eltérő információkat hozott a Testület tudomására a rendőrök létszáma vonatkozásában a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amely kapcsán megítélhette volna a panaszos kifogásának

megalapozottságát, vagy annak alaptalanságát. Figyelemmel a tapasztalt ellentmondásra, amelyet a Testület a rendelkezésre álló bizonyítási eszközei szűkös volta, valamint a bizonyítékok csekély számára tekintettel feloldani nem tudott ezért csak úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök félelemkeltő létszáma kapcsán.

A tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a sérelme nem megállapítható a félelemkeltő rendőri jelenlét kapcsán.

b) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök nem közölték vele az intézkedés okát és célját.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök eleget tettek a szolgálati fellépésükre vonatkozó kötelezettségüknek. Az intézkedő rendőr felszólította a panaszost jogsértő cselekményének abbahagyására, majd közölte vele, hogy intézkedés alá vonja, ezután mikor elfogta, közölte vele, hogy garázdaság vétségének elkövetése miatt előállítja.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Figyelemmel arra, hogy a rendőrség határozottan visszautasította a panaszos állításának valóság alapját az intézkedés okának és céljának közlése kapcsán, így a Testület ismét egy olyan ellentmondást tapasztalt ezen panasz vonatkozásában, amelyet nem tudott feloldani a rendelkezésére álló bizonyítási eszközeinek és a bizonyítékoknak a segítségével. Ezért nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amely során megvizsgálhatta volna a panaszos kifogását, így nem a Testület csak arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos

tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme az intézkedés okának és céljának kapcsán nem megállapítható.

A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható az intézkedés céljának, és okának közlése kapcsán.

IV.

A Testület vizsgálata során megalapozottnak tekintette a panaszos előállítását, így azt jogszerűnek és arányosnak ítélte meg, így álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga az előállítás foganatosítása kapcsán. A panaszossal szemben alkalmazott bilincs vonatkozásában a Testület olyan fokú ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség által közölt történeti tényállási elemek tekintetében, amelyet nem tudott feloldani, így megállapította, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható a bilincselés kapcsán. Szintén ezen okra tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható az intézkedés céljának, és okának közlése kapcsán. Ugyanezen okból kifolyólag a panaszos emberi méltóságának sérelme nem megállapítható a félelemkeltő rendőri jelenlét kapcsán. A panaszos rendőri bántalmazásra, azaz a vele szemben kifejtett felhatalmazáson túli erőszak kifejtésére vonatkozó kifogása kapcsán, a homályos tényállás, a kifejezett okozatiság hiányára tekintettel a Testület úgy határozott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2016. február 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök, testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag